הגדה של פסח עדות המזרח — פסח מצה ומרור

הגדה של פסח עדות המזרח · להדפסה · מבית דוד

רַבָּן גַּמְלִיאֵל הָיָה אוֹמֵר. כָּל-מִי שֶׁלֹּא אָמַר שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים אֵלּוּ בַּפֶּסַח. לֹא יָצָא יְדֵי חוֹבָתוֹ. וְאֵלּוּ הֵן. פֶּסַח. מַצָּה. וּמָרוֹר:

כשיאמר פסח יסתכל בזרוע אבל לא יאחזנו בידו

פֶּסַח שֶׁהָיוּ אֲבוֹתֵינוּ אוֹכְלִים בִּזְמַן שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קַיָּם עַל שׁוּם מָה. עַל שׁוּם שֶׁפָּסַח הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל בָּתֵּי אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם. שֶׁנֶּאֱמַר. וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח־פֶּסַח הוּא לַיהוָה אֲשֶׁר ׀ פָּסַח עַל־בָּתֵּי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל ׀ בְּמִצְרַיִם בְּנָגְפּוֹ אֶת־מִצְרַיִם וְאֶת־בָּתֵּינוּ הִצִּיל וַיִּקֹּד הָעָם וַיִּשְׁתַּחֲווּ:

אֱמוּנִים עִרְכוּ שֻׁבָח. לָאֵל וְטִבְחוּ טֶבַח. וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח הוּא לַיהוָה: הֵרִימוּ קוֹל שִׁירִים. שִׂמְחוּ בְלֵיל שְׁמוּרִים. עַל מַצּוֹת וּמְרוֹרִים. אִכְלוּ וּשְׁתוּ יֵינָי: ואמרתם רִאשׁוֹן לְכָל-רִאשׁוֹנִים. עַל יַד צִיר אֱמוּנִים. מִיַּד כָּל-מְעַנִּים. הִצִּיל כָּל-הֲמוֹנָי: ואמרתם נִסִּי אֵל זָכַרְתִּי. וַחֲסָדָיו סִפַּרְתִּי. עַתָּה יָדַעְתִּי. כִּי גָדוֹל יְהוָה: ואמרתם כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם. מְנַשֶּׁה וְאֶפְרַיִם. יָצְאוּ מִמִּצְרַיִם. כָּל-צִבְאוֹת יְהוָה: ואמרתם הִנְחִיל תּוֹרָתוֹ. לְעַמּוֹ וַעֲדָתוֹ. שׁוֹמְרֵי מִצְוָתוֹ. עַם נוֹשַׁע בַּיהוָה: ואמרתם נִפְלָאִים מַעֲשֶׂיךָ. וַעֲצוּמִים נִסֶּיךָ. יֹאמְרוּ כָּל-חוֹסֶיךָ. טוֹב לַחֲסוֹת בַּיהוָה: ואמרתם

יגביה את המצה העליונה ויאמר מצה זו

מַצָּה זוֹ שֶׁאֲנַחְנוּ אוֹכְלִים עַל שׁוּם מָה. עַל שׁוּם שֶׁלֹּא הִסְפִּיק בְּצֵקָם שֶׁל אֲבוֹתֵינוּ לְהַחְמִיץ. עַד שֶׁנִּגְלָה עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וּגְאָלָם מִיַּד. שֶׁנֶּאֱמַר. וַיֹּאפּוּ אֶת־הַבָּצֵק אֲשֶׁר הוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם עֻגֹת מַצּוֹת כִּי לֹא חָמֵץ כִּי־גֹרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא יָכְלוּ לְהִתְמַהְמֵהַּ וְגַם־צֵדָה לֹא־עָשׂוּ לָהֶם:

יאחז המרור בידו ויאמר מרור זה

מָרוֹר זֶה שֶׁאֲנַחְנוּ אוֹכְלִים עַל שׁוּם מָה. עַל שׁוּם שֶׁמָּרְרוּ הַמִּצְרִיִּים אֶת חַיֵּי אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם. שֶׁנֶּאֱמַר. וַיְמָרְרוּ אֶת־חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה בְּחֹמֶר וּבִלְבֵנִים וּבְכָל־עֲבֹדָה בַּשָּׂדֶה אֶת כָּל־עֲבֹדָתָם אֲשֶׁר־עָבְדוּ בָהֶם בְּפָרֶךְ:

בְּכָל-דּוֹר וָדוֹר חַיָּב אָדָם לִרְאוֹת אֶת-עַצְמוֹ כְּאִלּוּ הוּא יָצָא מִמִּצְרַיִם. שֶׁנֶּאֱמַר. וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר בַּעֲבוּר זֶה עָשָׂה יְהוָה לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרָיִם: שֶׁלֹּא אֶת אֲבוֹתֵינוּ בִּלְבַד גָּאַל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. אֶלָּא אַף אוֹתָנוּ גָּאַל עִמָּהֶם. שֶׁנֶּאֱמַר. וְאוֹתָנוּ הוֹצִיא מִשָּׁם לְמַעַן ׀ הָבִיא אֹתָנוּ לָתֶת לָנוּ אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֵינוּ: